RAKENNUSTEEMA

Taloa rakennetaan yhdessä vähän kerrallaan. Rakentamiseen tarvitaan miesvoimaa, joten työt jatkuvat kun miehiä on riittävästi paikalla. **FACKSON CHIPOTA, SAMBIA**

AIMO VAINIO

Savesta muotoillut tiilet poltetaan uunissa. Fackson Chipotan taloon tarvitaan vielä monta pinoa tiiliä. Clever Sichikolo oikealla on työssä mukana talkoomiehenä.

Savitalo nousee talkootyöllä Sambiassa

Sambian maaseudulla talon rakentaja saa lähes kaikki raaka-aineet luonnosta. Tiilet tehdään savesta ja termiittikeosta. Katto valmistuu oljesta. Työ etenee, kun kylän miehet ehtivät auttamaan.

CHOMA, SAMBIA (MT)

Fackson Chipotan talon seinistä noin puolet on valmiina ja rakennustarvikkeille on rakennettu olkikattoinen suoja. Rakentaminen on kestänyt kolmisen kuukautta ja valmista pitäisi olla noin parin kuukauden päästä.

Työn alla on tavallinen perheen kotitalo Sambian maaseudulla.

Projekti etenee omalla painollaan, eikä Chipotalla ole kiire. Kylän miesten kiireet vaikuttavat aikatauluun, sillä taloa rakennetaan talkoovoimalla.

”Taloa rakennetaan yhdessä vähän kerrallaan. Rakentamiseen tarvitaan miesvoimaa, joten työt jatkuvat kun miehiä on riittävästi paikalla”, Chipota sanoo.

Rakentaminen on yksinkertaista, sillä taloon tulee seinät ja katto. Viemäreiden tai sähkön asentamisesta Chipotan ei tarvitse huolehtia.

Lämmitystä ei ole ja taloustyöt tehdään pääasiassa ulkona.

Perinteisesti päärakennusaine on savesta tehty tiili. Katto tehdään oljesta. Suurin osa raaka-aineista saadaan luonnosta kylän läheltä.

Ministeri kaipaa laadukasta tiiliä

Rakennusteollisuus kasvaa voimakkaasti Sambiassa. Tutkimuslaitos Research and Markets arvioi alan kasvuksi 8,9 prosenttia vuodessa vuoteen 2016 saakka.

Maan liikenne-, infrastruktuuri- ja viestintäministeri **Yamfwa Mukanga** toivoo markkinoille ulkomaisia rakennusyrityksiä, jotta huonolaatuiselle kotimaiselle tiilille saataisiin laadukkaampi vaihtoehto, kertoo Lusaka Times.

Maaseudulla ei näitä kansantalouden uutisia pohdita, sillä tiilet valmistetaan itse. Tiilet muovaillaan savesta ja kootaan kasaksi.

Kasan alle jätetään tulipesä ja kasaa poltetaan kunnes tiilet kovettuvat.

Rakennustapa on yleinen maaseudulla, sillä tiilikasoja näkee kaikkialla.

Chipota on kohtuullisen varakas, sillä hänellä on pihassaan aura ja äes. Molemmat maksavat Choman maatalouskaupassa noin 70 euroa. Monella ei ole varaa ostaa niitä omaksi, vaan työkalut on vuokrattava.

Savitiileissä käytetään sidosaineena termiittikekoa. Termiitit ajetaan pois kaatamalla kekoon öljyä.

Chipota on kohtuullisen varakas, sillä hänellä on pihassaan aura ja äes. Molemmat maksavat Choman maatalouskaupassa noin 70 euroa.

Termiitit auttavat rakentajaa

Tiiliin saadaan sidosainetta termiittikeoista. Keot ovat usein yli kaksi metriä korkeita, ja niitä on kylän ympärillä kymmeniä. Raaka-ainetta kyläläisillä siis riittää vielä pitkäksi ajaksi.

Termiitit ajetaan pois pesästä käytetyllä öljyllä ja kekoa sekoitetaan saven sekaan.

Laastina käytetään tiettyä maalajia. **Ralley Mubenba** kutsuu sitä nimellä grey soil, harmaa maa.

”Rikkaat ostavat laastia. Muut käyttävät tätä itse tehtyä”, Mubenba kertoo.

Varallisuutta näytetään hankkimalla kalliimpia rakennusaineita.

Savitiili vaihtuu lekaharkkoon ja olkikatto aaltopeltiin. Talon rakenne säilyy samana.

Kalliit raaka-aineet eivät välttämättä ole parempia. Esimerkiksi peltikatto polttaa helteellä, mutta ei eristä kylmällä. Olkikatto sen sijaan eristää sekä kylmää ja kuumaa.

Mubenban mukaan peltiä kuitenkin suositaan, jos siihen suinkin on varaa.

Talot maaseutukylissä ovat pieniä: noin kolmenkymmenen neliön kokoisia, yksinkertaisia ja nelikulmaisia. Huoneita voi olla useita.

Näyttää siltä, että mieluummin rakennetaan useampi talo pihapiiriin kuin tehdään kerralla yksi suurempi.

Chipotan talo on naapureihin verrattuna suuri, pintaalaltaan noin 70 neliötä.

AIMO VAINIO

KIRJA

Opas vanhojen puutalojen säilyttäjille

Miksi vanha puurakennus vaurioituu, ja mitkä ovat säilyttävän korjauksen periaatteet? Miten korjataan kostunut alapohja tai oikaistaan hirsirunko?

Muun muassa näihin kysymyksiin vastataan konservoinnin yliopettaja **Matti Laineen** ja tietokirjailija **Anssi Orrenmaan** toimittamassa kirjassa Rakkaat vanhat puutalot, säilyttäjän opaskirja.

Opas on tarkoitettu vanhan talonpoikaisen puurakennuksen omistajille tai sellaisen hankkimista suunnitteleville.

Kirja keskittyy rakennusten säilyttämiseen alkuperäiskunnossa, ei modernisointiin tai remontointiin.

Esimerkit Etelä-Pohjanmaalta

Kirjassa käydään läpi vanhojen puurakennusten kuntoon ja säilymiseen vaikuttavat tekijät ja konservointiin liittyvä etiikka ja arvopohja.

Tämän jälkeen hirsitalo käydään läpi rakennusosittain, vesikatosta alapohjaan, rakenteista pintoihin. Ohjeita on täydennetty havainnollisella kuvituksella.

Esimerkkikohteet ovat suurelta osin eteläpohjalaisia hirsirakennuksia, jotka ovat toimineet Seinäjoen ammattikorkeakoulun rakennuskonservoinnin harjoittelukohteina.

Kirja on tarpeellinen kaikille, joilla on pihapiirissään vanhoja hirsirakennuksia tai muuten kiinnostusta perinteisiä rakennustapoja ja materiaaleja kohtaan.

NIKLAS HOLMBERG

Tilaa lukuoikeus näköislehteen ja arkistoon. maaseuduntulevaisuus.fi
MAASEUDUN TULEVAISUUS

HAKELÄMPÖKESKUKSET
- Konttiratkaisu, vaivaton, nopea ja edullinen
- Konttiratkaisu, vaivaton, nopea ja edullinen
- Hakkeelle, palaturpeelle, briketille, viljalle ja pelletille
- Teho 50-700 kW
- Palopäät, kierukat ja tankopurkaimet
- Ohjauskeskukset ja sammutinventtiilit
- Vaihteet ja moottorit

Suomenselän Alcu-Tuote Oy
SUOMEN BIO-LÄMPÖ
Teollisuustie 7, 63600 Töysä
gsm 040-7361200, fax 06-5261412
e-mail: biolampo@alcu.inet.fi
www.biolampo.com

Liimapuupalkit asennusvalmiina? Tottakai!
Navettojen, konesuojien ja varastojen palkkitoimittaja
KESTOPALKKI
Kestopalkki LPJ Oy
Puusepäntie 89
62420 Kortesjärvi
puh. (06) 4880 200
fax. (06) 4880 220
www.kestopalkki.fi

OVIA maatalouden rakentamiseen!
Saranapariovet, käyntiovet, väliovet
- Valmiita teräsrunkoisia ovielementtejä
- Pelti-, puu-, alumiini- ja RST-pinnoilla
- Polyuretaanieristyksellä tai ilman
- Erilaisilla lisävarusteilla

Pisari oy
PL 28
68601 PIETARSAARI
KYSY TARJOUS!
Puh. 06-781 9000 www.pisari.fi

Toimivat ratkaisut
Big Dutchman
SKOV
Uutuus! Natura Step
18 kanaa/m², Rakennuksen min. korkeus 2,6 m.
Munakunta tarjoaa toimivat ratkaisut kanalauudistuksiin: lattia-, kerroslattia- tai virikehäkkilaitteet Big Dutchmanin kansainvälisesti tunnettua laatua tai perinteikäs Monimunahäkki virikeosin. Nämä virikeosat ovat liitettävissä myös vanhoihin Monimunahäkkeihin. Tee tuotantotavan muutos Munakunnan asiantuntemuksella järkevästi!
Munakunnasta Skovin ilmastoinnin ja tuotannon ohjausjärjestelmät, rehu- ja lintuvaa'at.
Kysy asiantuntijalta!
MUNAKUNTA TARVIKE
KAARINA:
Toivo Torkki, puh. 0400 327 189
Kari Paakkunainen, puh. 040 508 4250
Tommi Pinomäki, puh. 040 589 5474
Tarvikevarasto, puh. (02) 214 4265
ILMAJOKI:
Janne Raitila, puh. 0500 361 887
www.munakunta.fi

ROTOMON
RM SAKO 3/3600
Markkinoiden suurin - tosi jytky!
- Kysy tarjous valmistajalta!
- Ei tarvitse sähköä eikä kemikaaleja
RM 5500 LOKASÄILIÖ
- Tilavuus 5500 litraa
- Korkeus vain 1450 mm
Rotomon Oy
Hallitie 26
51200 Kangasniemi
Myynti:
Mikko Rämänen
0440 544 084
mikko.ramanen@rotomon.fi
Petteri Manninen
0443 544 084
petteri.manninen@rotomon.fi
Paikallismyynti
0440 343 350
rotomon.fi
OJITUKSET KUNTOON! Tehtaanmyynti varastolta, rumpuputket edullisesti, esim. ø 500/435 mm 6M SN8 350 € (sis. alv. 23%)

RIVAKKA Viljasta rehuksi
Soita puh. 010 289 3000
KESTÄVÄT RIVAKKA-MYLLYT, SEKÄ RUOSTUMATTOMAT PINTALEVITTIMET 1000 L JA 1800 L
NIPERE Oy Eskontie 2, 64700 TEUVA www.nipere.fi